

Materiál č. 07–06c

7. zasedání Výboru ČOS 23. listopadu 2024

**Činnost Vzdělavatelského odboru ČOS za období
květen – listopad 2024**

V období od posledního řádného jednání V ČOS se uskutečnila ve dnech 31. května, 6. září a 4. října 2024 tři zasedání předsednictva Vzdělavatelského odboru s pravidelným programem:

- kontrola plnění úkolů z minulého zasedání
- hospodaření odboru – kontrola plnění rozpočtu, rozdělování finančních příspěvků na kulturní a společenskou činnost
- zpráva vzdělavatele – informace z jednání P ČOS, Sletového týmu a ostatních orgánů ČOS
- zpráva vedoucího Oddělení VO ČOS
- XVII. všesokolský slet
- informace o činnosti komisí VO (komise programová, kulturní, společenská, historická a pro práci s mládeží a seniory)
- akce a projekty Vzdělavatelského odboru ČOS
- návrhy na ocenění, udělení pamětních stuh ČOS
- aktuální problémy

Dne 28. dubna 2024 proběhlo v Tyršově domě jarní zasedání Sboru župních vzdělavatelů. Řešila se především aktuální situace ČOS, vzdělavatelské aktivity související s přípravou XVII. všesokolského sletu a personální stav Oddělení VO ČOS.

Kulturní oblast

Kulturní komise řešila průběžně od jarního zasedání SŽV ČOS organizaci hlavní události roku, což byl XVII. všesokolský slet a jeho doprovodný kulturní program, tzv. Dny sokolské kultury. Jako první se na průběhu sletu podílel smíšený pěvecký sbor Sokola Královské Vinohrady Gaudium Praha, který doprovázel zpěvem celou slavnostní mši svatou v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha.

Již podruhé byl všesokolský slet zahájen slavnostním představením v Národním divadle. Zahajovací představení připravují tradičně amatérští i profesionální sokolští divadelníci. Pod vedením zkušeného režiséra Bohumila Gondíka nastudovali pro letošní slet Jiráskovu *Lucernu*. Kromě tohoto slavnostního zahájení, které proběhlo v neděli 30. června 2024, a jehož hlavním programem bylo divadelní představení

Jiráskovy *Lucerny* v podání Divadla pod Petřínem, se v pondělí 1. července představil pražskému publiku také soubor z T. J. Sokol Kroměříž. Soubor nese název *Dámská šatna* a souhrou náhod si vybral hru s názvem „Vše o ženách“, v níž vystupují tři ženy jako jediné hlavní postavy příběhu. Zcela vyprodané hlediště Studia Ypsilon, vidělo opravdu velmi dobré představení a sokolové tak hned v prvních dnech XVII. všesokolského sletu ukázali vysokou kvalitu kulturních souborů. Ještě tentýž den 1. července v odpoledních hodinách vystoupily pěvecké sbory v areálu Senátu Parlamentu ČR. Ve Valdštejnské zahradě zazpívaly: Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha, Pěvecký sbor seniorů Retro (oba T. J. Sokol Praha Královské Vinohrady), Ženský pěvecký sbor Píseň Jedovnice (T. J. Sokol Jedovnice) a Pěvecký sbor Foerster (T. J. Sokol Jihlava). V rámci programu se představilo na 100 zpěváků. Pořad trvající dvě hodiny zakončil společný zpěv písní *Ta naše písnička česká*, *Šestého července* a *Lví silou*.

Ve středu 3. července 2024 se představily sokolské folklorní soubory. Díky spolupráci s Národním muzeem proběhla tato část Dnů sokolské kultury v letohrádku v zahradě Kinských nedaleko Tyršova domu, kde sídlí Národopisné muzeum Národního muzea. Program připravily členové Kulturní komise Vzdělavatelského odboru ČOS Anna Jagošová a Pavlína Čermáková, které vybraly šestici vystupujících souborů: Cimbálovou muziku Litera (T. J. Sokol Vlčnov), folklorní soubor Jiskra 58 (T. J. Sokol Valcha Plzeň), folklorní soubor Kordula (T. J. Sokol Velké Bílovice), Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka (T. J. Sokol Kampa) za doprovodu muziky Rozmarýn (T. J. Sokol Zbraslav), Národopisný soubor Formani (T. J. Sokol Slatiňany) a Ženskou pěveckou skupinu ODRA (T. J. Sokol Vítkovice) za doprovodu cimbálové muziky Háj. V programu nazvaném *Folklor na Sletu* vystoupilo 104 tanečníků, zpěváků a muzikantů.

Stejně jako při předchozích sletech, byla pro nejmenší účastníky připravena každý den loutková představení. A opět se představily ty nejlepší soubory, které VO ČOS ve svých jednotách má. Zájem o představení pro děti od 3 let probíhající v Divadle Kampa převyšoval dalece jeho kapacitu. Loutkové divadlo Dr. Tyrš (T. J. Sokol Čáslav) představilo ve spolupráci s Loutkovým divadlem Kašpárek (T. J. Sokol Pražský) pohádku *O čem pan král doma nevěděl*, Divadélko Frydolín (T. J. Sokol Hostivař) pohádku *O pejskovi a kočičce*, Divadlo Divoloď (T. J. Sokol České Budějovice) pohádku *Dlouhý, Široký a Bystrozraký* a Loutkové divadlo Sokola Přerov Přerovský Kašpárek pohádku *Míček Flíček*.

Dny sokolské kultury reprezentovaly Českou obec sokolskou stejně jako Sokol Gala v přehlídce těch nejlepších sportovců a na závěr ve dvou dnech veřejných společných skladbách na stadionu v Edenu.

V následujících měsících kulturní komise řešila přípravu národních přehlídek v roce 2025. Budou to XIII. národní přehlídka sokolských divadel v Lázních Toušeni a XI. národní přehlídka loutkových divadel v Přerově. Jsou již stanové termíny. Sokolská divadla se představí v Lázních Toušeni ve dnech 25. až 27. dubna 2025 a loutková divadla se sejdou v Přerově ve dnech 16. až 18. května 2025. Komise se také shodla na tom, že nejvyšší ocenění pro herce sokolských ochotnických a také loutkových divadel – Zlatý odznak J. K. Tyla navrhne udělit herečce souboru *Dámská šatna* z Kroměříže ses. Dagmar Navrátilové.

Kulturní komise VO ČOS si dává za úkol vyřešit napjatou situaci v Tyršově domě v Praze, kde soubor Písní a tanců Josefe Vycpálka má neustále neutěšené vztahy, které velmi ztěžují činnost souboru a sám soubor stojí už řadu měsíců před rozhodnutím opustit řady ČOS a svoji činnost po 30 letech v novodobé historii přenést k jinému zřizovateli.

Budoucí využití Divadla Kampa – Divadlo T.Y.R.Š.

Br. Bohumil Gondík připravil spolu se svým synem Daliborem Gondíkem koncepci využití Divadla Kampa jako centra sokolské kultury i hostujících profesionálních souborů. Koncepce tvoří přílohu tohoto materiálu.

Předsednictvo VO ČOS přijalo na svém 22. řádném zasedání 6. září 2024 jednohlasně následující usnesení: Předsednictvo Vzdělavatelského odboru ČOS souhlasí s návrhem br. Gondíka, aby objekt Divadla Kampa zůstal sokolským divadlem, které bude provozovat Divadlo Pod Petřínem.

Na zasedání P ČOS dne 13. 9. 2024 br. Gondík představil tuto koncepci, která byla následně schválena. Úpravy prostor divadla by neměly finančně zatížit rozpočet ČOS.

V rámci přípravy realizace koncepce využití Divadla Kampa připravené Br. Bohumilem Gondíkem a jeho synem Daliborem Gondíkem proběhla prohlídka celého objektu divadla a restaurace, která je v objektu v dlouhodobém nájmu na základě smlouvy s ČOS. Prohlídky se zúčastnil přípravný tým projektu a dále br. Chlumský, ses. Dostálová a br. Burian. S vedoucí restaurace byla projednána nutnost vystěhování kancelářské místnosti nacházející se v prostoru divadla užívané nájemcem restaurace a především nutnost společného užívání sociálního zařízení, které bylo dřív součástí divadla pro jeho návštěvníky, nyní je však využíváno zaměstnanci restaurace. Bez splnění této podmínky není možné divadlo z hygienických důvodů provozovat.

Tyto požadavky následně br. Gondík zaslal ses. Dostálové k projednání s nájemcem, který trvale žije v SRN. Momentálně se čeká na jeho souhlas a následné uzavření dodatku k nájemní smlouvě, aby se mohlo začít s opravami objektu.

Společenská oblast

Společenská komise se v uplynulém období věnovala kromě své běžné činnosti (zajišťování společenských a pietních akcí) primárně přípravám XVII. všesokolského sletu.

XVII. všesokolský slet:

1) Sletový průvod

Komise se výraznou měrou v součinnosti s VO ČOS a OVO ČOS podílela na organizaci sletového průvodu – řazení průvodu a zajištění čela průvodu, včetně hudebního tělesa do čela. Styčnou osobou za komisi v této věci byl bratr Marek Manda. Čelo průvodu bylo tvořeno 120 krojovanými sokoly a sokolkami a 31 hudebníky. Krojovaní sokolové na Staroměstském náměstí posléze zajistili vítání příchozích žup, organizací a dalších účastníků sletového průvodu, a rovněž byli nápomocni při odevzdávání cedulí a vlajek.

Již v předvečer zahájení XVII. všesokolského sletu položil starosta ČOS Martin Chlumský v doprovodu Sokolské stráže věnce u památníků na trase sletového průvodu.

- 2) Mše svatá v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha
Komise zajistila účast krojovaných sokolů s prapory, státní a sokolskou vlajkou, jejich rozestavení v chrámu v rámci mše a systém střídání během mše.
- 3) Vystoupení v O2 aréně a spolupráce s Hradní stráží
Styčnou osobou při podílení se na programu Sokola Gala v O2 aréně byl předseda komise bratr Lukáš Křemen. Komise zajistila nástup členů Sokolské stráže s prapory, vystoupení Sokolské stráže v rámci programu a účast exhibiční jednoty Hradní stráže.
- 4) Slavnostní nástup praporů v rámci I. programu hromadných skladeb v Edenu
Komise zajistila ve spolupráci s OV ČOS nástup praporečnicků s prapory ze sokolských žup a jednot, včetně zahraničních účastníků při zahájení I. programu hromadných skladeb v Edenu. Přípravy zahrnovaly komunikaci s župami, jednotami i zástupci zahraničního Sokola, zajištění správného řazení, nácviky a obecnou informovanost praporečnicků. Celkem se nástupu zúčastnilo 220 praporečnicků.

Sokolská stráž výraznou měrou přispěla k dodržení správných vexilologických postupů při vyvěšování státní a sokolské vlajky.

Členové Sokolské stráže se zúčastnili slavnostního aktu předání praporu prezidenta České republiky, velitel Sokolské stráže bratr Marek Manda z rukou starosty ČOS následně prezidentský prapor převzal.

- 5) Podcast Přepište dějiny
Předseda komise bratr Lukáš Křemen před sletem podal námět na spolupráci ve věci natáčení sletového podcastu Přepište dějiny.

Spolupráce s MO ČR v rámci Dne válečných veteránů:

V průběhu letních měsíců navázal člen komise bratr Marek Manda a vzdělavatel ČOS bratr Michal Burian spolupráci s MO ČR – Odborem pro válečné veterány a válečné hroby MO ve věci prodeje a distribuce vlčích máků na podporu válečných veteránů. V období od 4. do 11. 11. 2024 příslušníci AČR společně s krojovanými sokoly ve velkých městech napříč celou republikou distribuovali vlčí máky. Dne 10. 11. 2024 se v rámci této spolupráce Sokol prezentoval ve fanzóně Fortuna Arény v Edenu u příležitosti propagace letošní sbírky Vojenského fondu solidarity. Česká obec sokolská zde měla svůj stánek. Jedná se o pilotní projekt, který by měl v budoucnu přinést možnost větší spolupráce v rámci snahy ČOS o rozšíření povědomí o smyslu a významu nošení sokolské kokardy v den Památného dne sokolstva.

Výcviky u Hradní stráže:

- 1) Jarní termín výcviku proběhl ve dnech 17.–19. 4. 2024.
- 2) Podzimní termín výcviku proběhl ve dnech 18.–20. 9. 2024.

Podzimního výcviku se zúčastnilo celkem 17 členů Sokola. Zájem o výcvik po XVII. všesokolském sletu výrazně narostl, momentálně se kapacita pro jarní výcvik 2025 velmi rychle plní.

Křest komiksu Lví silou, vzletem sokolím:

Komise dokončila komiksovou knihu o historii i současnosti Sokola „Lví silou, vzletem sokolím“. Kniha vznikala ve spolupráci bratra Lukáše Křemena, bratra Michala Buriana, šéfredaktora časopisu ABC Zdeňka Ležáka a nakladatelství Argo. Graficky knihu zpracoval Michal Kocián. Slavnostní křest knihy se uskutečnil dne 10. 6. 2024 v Michnově paláci za účasti starosty ČOS.

Spolupráce s neziskovou organizací Díky, že můžem!

– účast na projektu Korzo Národní

Již poněkoličkáte komise zajistila zapojení Sokola do projektu Korzo národní u příležitosti Dne za svobodu a demokracii a Mezinárodního dne studentů 17. listopadu.

Po celý den se budou u pamětní desky na Národní třídě střídát členové Sokolské stráže jako čestná stráž. V rámci programu Korzo Národní bude mít Česká obec sokolská opět svůj stánek.

Do programu byly zařazeny dvě tematické přednášky se sokolskou tematikou, a to přednáška sestry Kateřiny Pohlové na téma „Proč se komunismus Sokola tak bál“ a přednáška bratra Michala Buriana „Sokolové proti totalitě“.

Účast na pietních aktech:

Komise v úzké spolupráci s OVO ČOS a sekretariátem starosty ČOS průběžně zajišťuje účast krojovaný sokolů na pietních aktech, ať již jde o zajištění doprovodu pro starostu ČOS či zajištění oficiální delegace za ČOS v případě časové vytíženosti vedení ČOS.

Památný den sokolstva:

Komise a Sokolská stráž se výraznou měrou podílela na zajištění hladkého průběhu pietního aktu v Tyršově domě, kde tradičně obsáhla protokol a kladení květinových darů. Následně byli členové Sokolské stráže k dispozici OVO ČOS i při Večeru sokolských světél na Čertovce.

Tradičně proběhl nástup Sokolské stráže na Pražském hradě v rámci slavnostního střídání Hradní stráže, tentokrát se čtyřmi prezidentskými prapory. Odpovědnou osobou za tuto akci byl bratr Marek Manda.

Tyršův Děčín:

Sokolská stráž tradičně zajistila nedělní pietní akt u sochy Miroslava Tyrše (kladení věnců) a následný průvod městem. V neposlední řadě členové Sokolské stráže na sobotním sokolském plese zajistili uvítací špalír a nástup praporů při zahájení.

Práce s mládeží a seniory

Komise pro práci s mládeží a seniory VO ČOS se v uplynulém období zabývala následujícími úkoly:

V rámci XVII. všesokolského sletu komise připravila výstavu, kterou mohli účastníci sletu shlédnout v průběhu sletového týdne v Michnově paláci Tyršova domu. Nesla název *Světlem sletů* a ze svých snímků ji připravila fotografka a členka VO ČOS

Marie Brunerová, která dlouhá léta mapuje sokolskou každodennost a pro budoucí generace zachytila ne jeden z výjimečných momentů novodobé sokolské historie. Návštěvníci si mohli připomenout historii všesokolských sletů od roku 1994 do současnosti.

Vzhledem k časově náročnému předsetlovému období a letním prázdninám se komise sešla tomto období pouze 2x, a to v dubnu a v říjnu.

Byl prodloužen termín uzávěrky fotosoutěže *Připravujeme se na XVII. Všesokolský slet* do konce září. Tématem byl nácvik hromadných skladeb a doprovodné kulturní a společenské akce. Soutěží se zúčastnilo 32 autorů fotografií. Vítězové obdrží diplom a drobné ceny, všichni účastníci pamětní list. Práce bude možno zhlédnout při podzimním zasedání SVŽ 24. listopadu 2024.

Na 8. listopadu 2024 je plánováno setkání vedoucích Klubů sokolských seniorů, které se tentokrát uskuteční v T. J. Sokol Libeň, v zasedací místnosti župy Barákovy, v Zenklově ulici v Praze 8. Kromě obvyklého pracovního programu je zařazena návštěva Galerie Kooperativy, Praha 8.

Příští schůze komise je plánována na 15. listopadu 2024. Na programu bude plán činnosti na příští období se zaměřením na činnost Klubů sokolských seniorů a na propagaci zakládání klubů mládeže Sokolík.

Historicko-dokumentační oblast

Členové komise se v rámci XVII. všesokolského sletu podíleli na přípravě sletových výstav. Na rozdíl od předchozích sletů, které zpravidla doprovázela jedna velká výstava, bylo tentokrát rozhodnuto přivítat návštěvníky sletu sérií menších výstav rozmístěných po celé Praze. První výstava nazvaná *Nazdar! Sokolové v poslaneckých lavicích* byla slavnostně zahájena v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky již 19. června 2024. Výstava byla připravena ve spolupráci ČOS a Archivu Poslanecké sněmovny. Výstava, kterou mohli účastníci sletu navštívit v rámci organizovaných prohlídek Poslanecké sněmovny, připomněla, že již 162 let trvající historie Sokola je nejen příběhem naší nejvýznamnější tělovýchovné a spolkové organizace, ale fakticky i příběhem boje za samostatný a demokratický stát. Druhá výstava nazvaná *Armáda a všesokolské slety* byla ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem Praha zahájena 25. června 2024 před budovou Generálního štábu Armády České republiky na Vítězném náměstí. Věnovala se nejen historii sokolské organizace, ale především vzájemným vztahům mezi Sokolem a armádou, počínajíc snahou jejího zakladatele Miroslava Tyrše vytvořit ze sokolů národní armádu dosud neexistujícího státu. Třetí sletová výstava nazvaná *Jan Podlipný, sokol a starosta Belle Époque* byla zahájena 27. června 2024 před budovou Magistrátu hlavního města Prahy na Mariánském náměstí. Vznikla díky spolupráci ČOS s Národním muzeem a Magistrátem hlavního města Prahy. Věnovala se jedné z nejvýznamnějších postav historie sokolského hnutí a současně starostovi hlavního města Prahy JUDr. Janu Podlipnému. Čtvrtá výstava nazvaná *Sedmnáct všesokolských sletů* byla oficiálně zahájena v průběhu sletu, 2. července 2024, na Náměstí Míru. Vznikla ve spolupráci ČOS a městské části Praha 2. Autoři

výstavy Martin Klement a Marcela Mandová připomněli historii všesokolských sletů od toho prvního v roce 1862 až do současného sedmnáctého.

Členové komise se i nadále podílí na popularizační činnosti sokolské historie a v udržování odkazu našich předků. Práce probíhá samostatně a na větších projektech spolupracují dohromady.

Členové se starají o historické sbírky a jsou k ruce dalším jednotám a župám s rozličnými dotazy ohledně údržby krojů, vedení kronik, uložení starých materiálů atp. Někteří členové (M. Klement, M. Mandová, A. Rychlý) jsou zároveň zaměstnanci Oddělení Vzdělavatelství odboru ČOS, takže někdy se práce v komisi prolíná s pracovní činností. Martin Klement převzal po zemřelém starostovi župy Podbělohorské Zdeňku Bartůňkovi prohlídky a pravidelně jednou měsíčně provádí po Tyršově domě, zájemce několikrát provedl během sletu a při Noci sokoloven. Ses. Pohlová měla během sletu a při slavnostech župy Budečské přednášku na téma "umělci pro Sokol". Taktéž pohovořila pro TV A11 o významu Památného dne sokolstva. Pomohla župě Budečské získat grant na restaurování několika praporů a domluvila na to restaurátorku s licenci.

Bratr Houdek se podílel na vzniku knihy *Sokolská župa blanická 1900-2024*, spolupracuje s okresním archivem na rozřídění a uchování Votického archivu.

Ses. Mrázková dlouhodobě mapuje významné sokolské hroby na vyšehradském hřbitově.

Ses. Urbářová v pražském projektu *Zvony paměti* píše mimo jiné i medailonky sokolů, za které se pak na některých kostelech zvoní. Byl to např. Jan Zelenka Hajský nebo rodina Smržova.

Komise nezahálí ani v nahrávání pamětníků, ses. Pohlová vyzpovídala dlouholetého župního vzdělavatele br. Baumgärtla.

Nadále se udržuje a aktualizuje web Sokolské památky, kam průběžně vkládají členové nové objekty, ale web je stavěn tak, že příspěvek do databáze může kdokoli.

Další

XVII. všesokolský slet

Kromě výše uvedených aktivit se VO v rámci sletového týdne podílel na celé řadě doprovodných programů. Nejvíc zájemců přilákala možnost prohlídek Národního divadla, Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Tyršova domu.

K dalším programům patřila projekce filmového dokumentu *Sokolové pro Ukrajinu* režiséra Jakuba Motejízka, veřejné natáčení podcastu Českého rozhlasu *Přepište dějiny* věnovaného historii Sokola nebo přednáška Kateřiny Pohlové nazvaná *Umění Sokolu*. Velkému zájmu se těšila rovněž zkušebna nového sokolského společenského oděvu.

VO ČOS se podařilo pro účastníky sletu dojednat i řadu benefitů – ať již se jednalo o snížené vstupné do Národního technického muzea a na pražské věže ve správě Prague City Tourism, či o vstup zdarma do Národního památníku na Vítkově.

Za veškeré aktivity Vzdělavatelství odboru ČOS zodpovídala organizační skupina tvořená Michalem Burianem (výstavy), Alešem Rychlým, Markem Mandou a Lukášem Křemenem (průvod), Janem Štěpánkem (slavnostní mše), Bohumilem Gondíkem a Pavlem Urbanem (divadelní představení), Jaroslavou Knížkovou a Pavlem Bradou (pěvecké sbory), Annou Jagošovou a Pavlínou Čermákovou

(folklorní soubory), Marií Veřmiřovskou a Petrou Šikýřovou (loutková divadla) a Marcelou Mandovou (doprovodné programy a celková koordinace).

Vzdělavatelské listy

Již tradiční příloha časopisu *Sokol Vzdělavatelské listy* byla v posledním rozšířeném čísle věnována historii všech dosavadních sedmnácti všesokolských sletů.

Poslední letošní číslo *Vzdělavatelských listů* bude při příležitosti letošního stého výročí zisku první zlaté olympijské medaile Bedřichem Šupčíkem věnováno sokolským olympionikům.

Noc sokoloven

Letošní Noc sokoloven se uskutečnila v sobotu 28. září 2024 jako součást letošní akce Sokol spolu v pohybu a celoevropské akce #BeActive Night. Tématem Noci sokoloven byl na počest 100. výročí zisku první naší zlaté olympijské medaile Bedřichem Šupčíkem v roce 1924 – šplh, resp. aktivity s lany a provazy. V současné době probíhá vyhodnocování akce. V Tyršově domě byla největší návštěvnost z dosavadních ročníků. Organizaci Noci sokoloven zajišťovala ses. Kateřina Pohlová. Celkem se Noci sokoloven zúčastnilo 127 tělocvičných jednot.

Památný den sokolstva

8. říjen – Památný den sokolstva proběhl za velkého zájmu sokolské i nesokolské veřejnosti. V Praze vyvěsily sokolské vlajky Magistrát i všechny městské části. Obdobně tomu bylo v krajích a na radnicích řady měst. V devíti městech po celé republice jezdily vozy MHD vyzdobené sokolskými vlajkami. Již tradičně proběhl v poledne na 1. nádvoří Pražského hradu nástup Hradní stráže a Sokolské stráže, tentokrát se všemi čtyřmi prapory, které jsme obdrželi od prezidentů. Poprvé mohla veřejnost sledovat nástup přímo z 1. nádvoří, což významně přispělo ke slavnostní atmosféře. V Tyršově domě i na řadě dalších míst republiky se uskutečnily pietní akty a celý den vyvrcholil Večerem sokolských světel, který v Praze doprovodila Spanilá jízda sokolů organizovaná Sokolskou župou Jana Podlipného a především br. Vladimírem Richterem. Organizaci pietního aktu v Praze vedl br. Aleš Rychlý. Probíhá vyhodnocování akce v rámci celé republiky.

Dokument o Miroslavu Tyršovi v ČT

Dne 17. září 2024 uvede Česká televize na ČT2 od 20:55 hod premiéru dokumentu *Proměny doktora Tyrše* natočeného při příležitosti 140. výročí jeho úmrtí. Na přípravě dokumentu se podíleli i členové VO ČOS.

Implementace nového Řádu pro udělování sokolských vyznamenání a ocenění

Oddělení VO převzalo agendu vyznamenání – částečnou evidenci udělených vyznamenání a vyražené zlaté, stříbrné a bronzové medaile. Po personálním naplnění Komise pro sokolská vyznamenání svolá v průběhu podzimu 2024 její první řádné jednání.

Komise je devítičlenná. Každý programový útvar ČOS jmenuje členy Komise dva své zástupce, po jednom zástupci jmenuje starosta ČOS, Předsednictvo ČOS a Ústřední škola ČOS.

Na základě nově přijatého Řádu navrhlo PVO ČOS na svém zasedání dne 4. října 2024 za členy Komise pro sokolská vyznamenání br. Vladimíra Richtera a br. Marka Mandu.

Do konce listopadu proběhne jednání o nacenění realizace Medaile Sokolského srdce a ve spolupráci s Komunikačním týmem budou osloveni autoři letošních návrhů vizuálů vztahujících se k XVII. všesokolskému sletu o návrh Pamětního listu a odznaku. Za VO zodpovídají za tuto agendu br. Burian a br. Rychlý.

Stav Oddělení Vzdělavatelského odboru ČOS

Vedoucí Oddělení Vzdělavatelského odboru ČOS vzešla z prosincového výběrového řízení, Mgr. Petra Fronková, ukončila z důvodů situace uvnitř ČOS ve zkušební době ke dni 19. března 2024 pracovní poměr. Práce oddělení tak byla významně omezena. V době vrcholících příprav XVII. všesokolského sletu nastoupil v květnu 2024 na místo vedoucího OVO ČOS na poloviční úvazek br. Aleš Rychlý. Pod jeho vedením se oddělení podařilo úspěšně zvládnout veškeré úkoly vyplývající z aktivit VO v rámci XVII. všesokolského sletu. K 31. 8. 2024 ukončila pracovní poměr z vlastního rozhodnutí referentka OVO ČOS paní Mirka Švarcová (měla uzavřenou smlouvu na dobu určitou, která k 31. 8. 2024 vypršela). Na pozici referentky OVO ČOS bylo vypsáno výběrové řízení, které úspěšně proběhlo v uplynulých dnech. K 1. lednu 2024 by mělo být oddělení opět plně obsazeno a funkční, tj. 4 tabulková místa, většinou po 0,5 úvazku.

Zpráva o průběhu inventarizace sbírky ČOS

I přes úkoly vyplývající z aktivit VO v rámci XVII. všesokolského sletu a z personální situace v OVO ČOS úspěšně probíhá postupná inventarizace sbírky ČOS.

Základní podmínkou úspěšné inventarizace je postupné přeukládání písemného materiálu dle tematických celků pro snadnější práci se sbírkou. Uložení na začátku inventarizace bylo v tomto ohledu zcela nevhodné.

Ve spolupráci s Tyršovým domem probíhá úprava další malé podkrovní místnosti na ukládání sbírkového materiálu. Pro ukládání inventarizovaného materiálu, které by umožňovalo další práci s ním, by přesto bylo potřeba uvolnit další prostor.

Dosud proběhly následující práce:

- Očištěny, utříděny a do knihovny zařazeny byly publikace z knihovny bývalého starosty Stanislava Doutlíka a bývalého náčelníka Augustina Pechláta. Publikace se nacházejí v knihovně vedle místnosti 323 a mohou být nyní využívány pracovníky ČOS i badateli.
- Utříděna a do knihovny zařazena byla také historická a současná periodika s nespportovní tematikou. I tyto tiskoviny mohou být nyní využívány k badatelským účelům. Knihovna periodik se nachází vedle vstupu do oddělení Vzdělavatelského odboru.
- Do stávajících knihoven bylo zařazeno cca 300 očištěných publikací (periodik i monografií české i zahraniční provenience) týkajících se dějin sportu.
- Bylo započato s tříděním textilií, které byly Vzdělavatelskému odboru věnovány v 90. letech a v prvních letech 21. století. Zpětně jsou zanášeny do přírůstkové knihy a ukládány do archivních krabic a kartonů.

- Veškeré nově přichozí dary za rok 2024 (stav k 5. 11. 2024: 86 darů) byly zaneseny do přírůstkové knihy, opatřeny patřičným evidenčním číslem a uloženy do sbírky.
- Digitalizován byl filmový záznam z roku 1948. K digitalizaci jsou připraveny filmové záznamy ze sletů v roce 1932 a 1994.

K začátku listopadu 2024 bylo inventarizováno již více než 1500 položek.

Materiál je souběžně s inventarizací tříděn do podsbírek stanovených ve Směrnici pro správu, evidenci a ochranu sbírky muzejní povahy České obce sokolské. V této souvislosti bylo zahájeno zapisování jednotlivých sbírkových předmětů do speciálního muzejního evidenčního programu DEMUS, který byl pořízen a umožní rychlou orientaci ve struktuře sbírky a využívání dokumentů, publikací, fotografií a dalších uchovávaných objektů pro badatelské a výstavní účely. Do konce roku 2024 podá ČOS žádost Ministerstvu kultury ČR o zápis sbírky ČOS do Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury ČR,

Praha 6. listopadu 2024

Zpracovali: Michal Burian, Marcela Mandová

Předkládá:
Michal Burian, vzdělavatel ČOS